

Antonina Terentievna Sikorska

Krasnenkoe (Ucraina), n. 1930

„Familii întregi mureau acolo afară”

Era pe la mijlocul lui noiembrie, pe copaci nu mai erau frunze. și-i trimisese să aibă un găuri până la genunchi în pământ, din crengi se făcea un acoperiș, se acoperea cu tărâna și se lăsa o gaură pentru horn.

Ziua întreagă până seara târziu veneau. Se zicea că au fost 5.000. Toți mergeau la vale spre râu, acolo unde erau bordeie. Noi știam că or să vină țigani. Oamenii din Tridubi, Oniskove și Krasnenkoe a fost anunțați și au fost nevoiți să sape aceste „bordeie”, aceste grote de locuit. Se săpa o gaură până la

Câțiva femei, fete foarte frumoase, câștigau prin ghicit: „Tartar, tartar, spune-mi adevărul, mai trăiește bărbatul meu?” Asta traduc eu. Ei vorbeau în limba lor. Ei ascultau scoicile, în limba lor se zice „tartaret”. și ascultau ei dacă scoicile nu sună. și dacă se auzea sunetul, atunci însemna că bărbatul trăiește.

Dar erau unii care nu puteau lucra nimic. Aceia erau amărăți și săraci. Când se porneau cu cerșitul, poliștii români îi băteau. Umblau desculți, chiar și iarna, cu picioarele însărcinate de umflate și cerșeau pentru o bucatăcă de pâine. Pe atunci iernile erau încă aspre, în 1942-1943, era un ger cumplit. Mulți, foarte mulți au înghețat. Toată câmpia a fost despădurită până la rădăcini. Cu ce s-ar fi putut încălzi? Familii întregi mureau acolo afară. A fost cumplit.

După război, după eliberare, colhozul a hotărât să prelucreze sesul. Atunci au dat peste multe crani omenești și oseminte. și s-a hotărât ca acolo să se planteze pini.

Să vă dea Dumnezeu sănătate și noroc. Povestii mai departe, ca să știe lumea ce s-a întâmplat!

Nadja Markivna, fiica Antoninei Terentievna, completează interviul:

Pot să zic că noi am știut totul, bunicile noastre ne-au povestit totul despre acești țigani. Dar despre acest lucru nu se vorbea. Nicăieri nu a fost menționat. Șeful casei noastre de cultură era de firea sa o persoană foarte activă, dar această temă nu a fost cercetată.

Dar acum trei-patru ani se vorbise despre astfel de întâmplări istorice și despre necesitatea cercetării și prezentării lor. În cadrul conferinței noastre școlare s-a decis ca toți martorii acelor timpuri să fie interviewați și totul să fie documentat. Aici trăise o femeie, decedată între timp, care împreună cu mama mea povestea cum țiganii reparau gălețiile când acestea se stricau. Astfel ei reparau găleți și săpau prin grădină.

Ea povestise că românii le-au promis multe. Li se spusese că aici vor primi case mai bune. Toată averea ei și-au lăsat-o acasă și au venit numai cu ceea ce puteau face. și cum au venit aici, au văzut că au fost amăgiți și că au venit aici să moară de foame și de frig. Bunică soțului meu a povestit și ea că ei veneau la dânsa să se încâlzească. Veneau desculți, săngele curgea din picioarele lor. Această istorie groaznică și tragică trebuie să fie cercetată.

Ceaun al unui rom român, care a fost deportat în 1942 în Transnistria.

Astfel de vase au fost confectionate și de deportații din Krasnenkoe.

Colecția Muzeului Memorial al Holocaustului, Statele Unite ale Americii.

